

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
НАКАЗ
м. Київ

«20» грудня 2019 р.

№ 82

Про підсумки Всеукраїнського
еколого-натуралістичного
походу «Біоцит-2019»

Відповідно до Плану роботи Національного еколого-натуралістичного центру на 2019 рік, затвердженого Міністерством освіти і науки України, Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України провів щорічний екологічний конкурс Всеукраїнський еколого-натуралістичний похід «Біоцит-2019».

Конкурс проводиться з метою залучення учнівської молоді до роботи з дослідження та впровадження в практику біологічних методів захисту лісу, саду та сільськогосподарських культур від шкідників та зорієнтований на поширення знань про корисну роль безхребетних, їхньої значущої ролі в екосистемі та регуляції чисельності шкідливих комах, запиленні рослин, ґрунтоутворенні; підвищення стійкості лісових насаджень завдяки проведенню комплексних біологічних лісозахисних заходів та збереження біологічного різноманіття.

У 2019 році в конкурсі взяли участь вихованці закладів загальної середньої та позашкільної освіти із 15 областей: Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Львівської, Полтавської, Миколаївської, Рівненської, Сумської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької та Чернігівської областей.

Висловлюємо подяку колективам обласних еколого-натуралістичних центрів учнівської молоді за проведену організаційну роботу із залучення школярів до активної участі у Всеукраїнському еколого-натуралістичному поході «Біоцит-2019»:

1. Вінницькій обласній станції юних натуралістів (директор О.А. Драгомирецька).
2. Волинському обласному еколого-натуралістичному центру (директор В.А. Остапчук).

3. Комунальному закладу освіти «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради (директор Ю.Ф. Педан).
4. Комунальному закладу позашкільної освіти «Обласний еколого-натуралістичний центр» Житомирської обласної ради (директор Н.С. Бордюг).
5. Комунальному закладу «Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Запорізької обласної ради (директор М.А. Ярмошук).
6. Івано-Франківському обласному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді (директор Т.В. Гудзик).
7. Львівському обласному центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (в.о. директора О.І. Кульчицька).
8. Полтавському обласному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді (директор В.Г. Бедніна).
9. Миколаївському обласному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді (директор Т.Б. Троїцька).
10. Комунальному закладу «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради (директор В.Ф. Воробей).
11. Комунальному закладу Сумської обласної ради – обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю (ОЦПО та РТМ) (директор Л.В. Тихенко).
12. Комунальному закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директор Е.В. Вітренко).
13. Хмельницькому обласному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді (директор В.В. Климчук).
14. Комунальному закладу «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (директор Л.Ю. Головченко).
15. Комунальному закладу «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» (директор Л.А. Трегубова).

На розгляд журі подано 65 робіт за операціями: «Мурашка», "Джміль", "Махаон", "Реміза». Майже половина з них були роботи по операції «Мурашка», хоча не завжди їхній зміст відповідав дослідженням саме рудих лісових мурашок — як основного об'єкта досліджень.

Журі також звертає увагу керівників на залучення дітей й до інших операцій. Адже «Біоцит» — це комплексна програма з охорони та практичного використання корисних комах. Крім того, журі наголошує на необхідності у проведенні самостійних досліджень та спостережень у природі. Роботи, що містять лише інформацію з інтернетних джерел, журі не оцінювалися.

Загалом конкурсантами була проведена пізнавальна робота з вивчення корисної ролі комах. Перед виходом у природу, діти разом з керівниками опрацьовували відповідну літературу, готували реферати, брошури, були організовані перегляди документальних фільмів про життя комах, у молодших класах були проведені виставки малюнків, вікторини, конкурси на кращий авторський вірш та розповідь.

Результатом досліджень та спостережень у природі стало проведення інвентаризації та паспортизації мурашників, а також паспортизація комплексів гнізд рудих лісових мурашок, покращення умов існування цих корисних комах, виявлення та картування місць перебування рідкісних видів комах, розробка конкретних заходів з охорони рідкісних і зникаючих видів, виявлення та картування колоній і місць перебування диких комах-запилювачів, контроль за станом гнізд та їхня охорона, створення і охорона реміз, підтримання їх у функціональному стані, а також агітація та пропаганда дбайливого ставлення до корисних комах.

На підставі висновків журі конкурсу

НАКАЗУЮ:

I. За кращі показники проведеної роботи в еколого-натуралістичному поході «Біоцит» визнати переможцями та нагородити грамотою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України:

I місце (95 балів)

1. Герасимова Софія, Юрчук Олександра, Щербань Владислав, Марусій Христина, учні 7-А класу навчально-виховного комплексу №3 у складі загальноосвітньої школи I-III ступенів та гімназії Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької області, з роботою по операції «Джміль».

Керівник: Лісова Галина Йосипівна, вчитель біології навчально-виховного комплексу №3 у складі загальноосвітньої школи I-III ступенів та гімназії Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької області.

2. Бузирьова Софія, Васильєв Іван, Кунцевська Тетяна, Савеко Марина, Шевченко Анастасія, вихованці гуртка «Юні зоологи» Шосткинської міської станції юних натуралістів Сумської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Бондар Олександр Вікторович, керівник гуртка «Юні зоологи» Шосткинської міської станції юних натуралістів Сумської області; науковий керівник: Кохановська Оксана Василівна, завідувача еколого-природознавчим відділом Шосткинської міської станції юних натуралістів Сумської області.

3. Вихованці шкільного лісництва «Воїни лісу» Терешківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Полтавського району Полтавської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Йосипенко О.М., вчитель Терешківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Полтавського району Полтавської області.

4. Овчарук Анастасія, Допіра Маргарита, Комарова Анжела, Нетреба Тетяна, Боханцева Ярина, вихованці гуртка «Лікарські рослини» Первомайської міської станції юних натуралістів Миколаївської області, з роботою по операції «Махаон».

Керівник: Целіщева В.І., керівник гуртка «Лікарські рослини» Первомайської міської станції юних натуралістів Миколаївської області.

5. Цебрик Степан, Чимерис Вероніка, Ребедак Софія, Стрига Максим, Вовченко Ульяна, Гайдай Вадим, Максимчук Богдан, Лобанов Станіслав, вихованці загону «Еколог» Миколаївської міської станції юних натуралістів Миколаївської області, з роботою по операції «Махаон».

Керівник: Лебедева Тамара Андріївна, керівник загону «Еколог» Миколаївської міської станції юних натуралістів Миколаївської області.

6. Чинчик Вероніка, Колесник Дар'я, Шепеленко Марія, Мотренко Софія та інші вихованці загону «Зелена планета» Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді м. Кременчука Полтавської області, з роботою по операції «Махаон».

Керівник: Борщик Світлана Юріївна, керівник загону «Зелена планета» Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді м. Кременчука Полтавської області.

II місце (85 балів)

1. Біляченко Владислав, Боровик Олександр, Борисенко Артур, Гаранько Карина, Демченко Ярослав, вихованці гуртка «Художнє різьблення по дереву» Кролевецької міської станції юних натуралістів Кролевецької міської ради Сумської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Булах Тетяна Василівна, керівник гуртка Кролевецької міської станції юних натуралістів Кролевецької міської ради Сумської області.

2. Галамага Альона, Маценко Катерина, Панкіна Марія, Авраменко Тетяна, Шагановський Дмитро, вихованці загону екологів « Ми твої друзі, природо!»

Лохвицької загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 Полтавської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Отюцька Ганна Василівна, педагог Лохвицької загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 Полтавської області.

3. Вихованці гуртка «Юні друзі природи» Перемозького навчально-виховного комплексу Глухівського району Сумської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Шеремет Світлана Анатоліївна, керівник гуртка «Юні друзі природи» Перемозького навчально-виховного комплексу Глухівського району Сумської області.

4. Мельник Ірина, учениця 7 класу Полянського навчально-виховного комплексу Клішківецької об'єднаної територіальної громади Чернівецької області, з роботою по операції «Махаон».

Керівник: Мельник Д.Д., вчитель математики Полянського навчально-виховного комплексу Клішківецької об'єднаної територіальної громади Чернівецької області.

5. Караманов Артем, вихованець гуртка «Юні екологи» Комунального позашкільного навчального закладу «Станція юних натуралістів Тернівського району» Криворізької міської ради Дніпропетровської області, учень 8 класу Криворізької загальноосвітньої школи №110 Дніпропетровської області, з роботою: «Рідкісні перетинчастокрилі Тернівського району Кривого рогу».

Керівник роботи: Пархоменко Наталія Новомирівна, керівник гуртка Комунального позашкільного навчального закладу «Станція юних натуралістів Тернівського району» Криворізької міської ради Дніпропетровської області.

6. Левченко Марія, учениця 6 класу Комунального закладу «Навчально-виховний комплекс №26» Кам'янської міської ради Дніпропетровської області, вихованка еколого-естетичної студії «Веселка» Комунального закладу «Дитячий екологічний центр» Кам'янської міської ради Дніпропетровської області, з роботою «Махаон – поцілунок матінки природи».

Керівник: Гончар Алла Вікентіївна, керівник гуртка Комунального закладу «Дитячий екологічний центр» Кам'янської міської ради Дніпропетровської області.

7. Вихованці учнівського лісництва Комунального закладу «Будинок школяра Любомльської міської ради» Волинської області, з роботою по операції «Реміза».

Керівник: Антонюк Петро Сергійович, керівник учнівського лісництва Комунального закладу «Будинок школяра Любомльської міської ради» Волинської області.

8. Вихованці еколого-натуралістичного гуртка «Юні дослідники» Давидівобридської загальноосвітньої школи I-III ступенів Великоолександрівського району Херсонської області, з роботою по операції «Реміза».

Керівник: Онищенко Інна Олегівна, вчитель географії Давидівобридської загальноосвітньої школи I-III ступенів Великоолександрівського району Херсонської області.

9. Вихованці гуртка «Юні біологи» при Розсошенській гімназії Полтавської районної філії Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, з комплексною роботою «Біоцит».

Керівник: Бажан Євген Анатолійович, керівник гуртка «Юні біологи» при Розсошенській гімназії Полтавської районної філії Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

10. Вихованці гуртка «Юні друзі природи» Кунинської загальноосвітньої школи I-II ступенів Здолбунівського району Рівненської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Дацишина Людмила Петрівна, педагог Кунинської загальноосвітньої школи I-II ступенів Здолбунівського району Рівненської області.

III місце (75 балів)

1. Єгорова Дарія, учениця 10-А класу Криворізької загальноосвітньої школи № 62, вихованка гуртка «Юні друзі природи» Комунального позашкільного навчального закладу «Станція юних натуралістів Покровського району» Дніпропетровської області, з роботою: «Моніторингові дослідження червонокнижних комах ряду перетинчастокрилих: родини справжні бджоли і сколієві оси на території ентомологічного мікрозаказника природного саду станції юних натуралістів».

Науковий керівник: Олешкевич Тамара Миколаївна, керівник гуртка «Юні друзі природи» Комунального позашкільного навчального закладу «Станція юних натуралістів Покровського району» Дніпропетровської області.

2. Коваленко Поліна, учениця 6 класу Дігтярівського навчально-виховного комплексу Новгород-Сіверського району Чернігівської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Кленько Надія Миколаївна, педагог-організатор Дігтярівського навчально-виховного комплексу Новгород-Сіверського району Чернігівської області.

3. Вихованці гуртка «Природа рідного краю» Будинку дитячої та юнацької творчості Котелевського району Полтавської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Корольова Віра Іванівна, керівник гуртка «Природа рідного краю» Будинку дитячої та юнацької творчості Котелевського району Полтавської області.

4. Ілляшенко Кіріл, Сухіненко Олена, вихованці гуртка «Юні лісівники» Сумського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Сумської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Ніколенко Світлана Вікторівна, керівник гуртка «Юні лісівники» Сумського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Сумської області.

5. Вихованці гуртка «Юні лісівники» Центр розвитку і творчості дітей та юнацтва Колківської селищної ради Маневицького району Волинської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Калущ Наталія Віталіївна, педагог Центру розвитку і творчості дітей та юнацтва Колківської селищної ради Маневицького району Волинської області.

6. Вихованці гуртка «Юні лісівники» загальноосвітньої школи I-III ступенів м. Берестечко Горохівської районної державної адміністрації Волинської області, з роботою по операції «Мурашка».

Науковий керівник: Мороз Надія Дмитрівна, учитель біології загальноосвітньої школи I-III ступенів м. Берестечко Горохівської районної державної адміністрації Волинської області.

7. Вихованці гуртка «Юні господарі лісу», учні Білківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Дашівської селищної ради Іллінецького району Вінницької області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Миколюк Людмила Сергіївна, вчитель природознавства Білківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Дашівської селищної ради Іллінецького району Вінницької області.

8. Юні краєзнавці, учні 6 класу загальноосвітньої школи I-III ступенів ім. В.К.Липинського с.Затурці Локачинського району Волинської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Мочebroда Олена Євгеніївна, вчитель географії загальноосвітньої школи I-III ступенів ім. В.К.Липинського с.Затурці Локачинського району Волинської області.

9. Мельник Анна, Шимко Сергій, учні 7 класу Хрінівської філії Іллінецької загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 Іллінецької міської ради Вінницької області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Глухота Наталія Григорівна, вчитель географії та біології Хрінівської філії Іллінецької загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 Іллінецької міської ради Вінницької області.

10. Шкільне лісництво “Пролісок” Лешнівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Бродівської районної ради Львівської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Брацьо Марія Петрівна, вчитель біології Лешнівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Бродівської районної ради Львівської області.

11. Шешорак Дар’я, Лушнікова Марія, Станіславовіч Дар’я, вихованці гуртка «Юні друзі природи» еколого-натуралістичного відділу Комунального закладу «Центр позашкільної освіти» Мелітопольської міської ради Запорізької області, з роботою по операції «Махаон».

Керівник: Борматова Вікторія Володимирівна, керівник гуртка «Юні друзі природи» еколого-натуралістичного відділу Комунального закладу «Центр позашкільної освіти» Мелітопольської міської ради Запорізької області.

12. Рябоконт Валерія, вихованка гуртка «Людина та довкілля» та вихованці гуртка «Природа рідного краю» Енергодарського центру туризму, краєзнавства та спорту Енергодарської міської ради Запорізької області, з роботою по операції «Реміза».

Керівники: Гаркавенко О.В., керівник гуртка «Людина та довкілля»; Попротський С.М., керівник гуртка «Природа рідного краю» Енергодарського центру туризму, краєзнавства та спорту Енергодарської міської ради Запорізької області.

13. Мороз Євген, Садовська Вероніка, Фурсенко Олександр, вихованці учнівського лісництва «Дубок» Комунального позашкільного навчального закладу «Голопристанський міський центр дитячої та юнацької творчості» Херсонської області, з роботою по операції «Реміза».

Керівник: Фоміч Наталія Іванівна, керівник учнівського лісництва «Дубок» Комунального позашкільного навчального закладу «Голопристанський міський центр дитячої та юнацької творчості» Херсонської області.

14. Вихованці гуртка «Лісовичок» Орлівської загальноосвітньої школи I ступеня Сарненського району Рівненської області, з роботою по операції «Мурашка».

Керівник: Добриднік О.А., педагог Орлівської загальноосвітньої школи I ступеня Сарненського району Рівненської області.

II. За орієнтування учнівської молоді на дослідження та поширення знань про корисну роль безхребетних, формування екологічної свідомості, проведення природоохоронно-просвітницької діяльності надати подяки Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України вчителям та керівникам учнівських робіт, що посіли призові місця у Всеукраїнському еколого-натуралістичному поході «Біоцит»:

1. Лісовій Галині Йосипівні, вчителю біології навчально-виховного комплексу №3 у складі загальноосвітньої школи I-III ступенів та гімназії Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької області;
2. Бондару Олександрю Вікторовичу, керівнику гуртка «Юні зоологи» Шосткинської міської станції юних натуралістів Сумської області;
3. Кохановській Оксані Василівні, завідуючій еколого-природознавчим відділом Шосткинської міської станції юних натуралістів Сумської області;
4. Йосипенко О.М., вчителю Терешківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Полтавського району Полтавської області;
5. Целіщевій В.І керівнику гуртка «Лікарські рослини» Первомайської міської станції юних натуралістів Миколаївської області;
6. Лебєдевій Тамарі Андріївні, керівнику загону «Еколог» Миколаївської міської станції юних натуралістів Миколаївської області;
7. Борщик Світлані Юріївні, керівнику загону «Зелена планета» Кременчуцького еколого-натуралістичного центру учнівської молоді м. Кременчука Полтавської області;
8. Булах Тетяні Василівні, керівнику гуртка Кролевецької міської станції юних натуралістів Кролевецької міської ради Сумської області;
9. Отюцькій Ганні Василівні, педагогу Лохвицької загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 Полтавської області;
10. Шеремет Світлані Анатоліївні, керівнику гуртка «Юні друзі природи» Перемозького навчально-виховного комплексу Глухівського району Сумської області;
11. Мельник Д.Д., вчителю математики Полянського навчально-виховного комплексу Клішківецької об'єднаної територіальної громади Чернівецької області;
12. Пархоменко Наталії Новомирівні, керівнику гуртка. Комунального позашкільного навчального закладу «Станція юних натуралістів Тернівського району» Криворізької міської ради Дніпропетровської області;

13. Гончар Аллі Вікентіївни, керівнику гуртка Комунального закладу «Дитячий екологічний центр» Кам'янської міської ради Дніпропетровської області;
14. Антонюку Петру Сергійовичу, керівнику учнівського лісництва Комунального закладу «Будинок школяра Любомльської міської ради» Волинської області;
15. Онищенко Інні Олегівни, вчителю географії Давидівобридської загальноосвітньої школи I-III ступенів Великоолександрівського району Херсонської області;
16. Бажану Євгену Анатолійовичу, керівнику гуртка «Юні біологи» при Розсошенській гімназії Полтавської районної філії Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;
17. Олешкевич Тамарі Миколаївни, керівнику гуртка «Юні друзі природи» Комунального позашкільного навчального закладу «Станція юних натуралістів Покровського району» Дніпропетровської області;
18. Кленько Надії Миколаївни, педагогу-організатору Дігтярівського навчально-виховного комплексу Новгород-Сіверського району Чернігівської області;
19. Корольовій Вірі Іванівни, керівнику гуртка «Природа рідного краю» Будинку дитячої та юнацької творчості Котелевського району Полтавської області;
20. Ніколенко Світлані Вікторівни, керівнику гуртка «Юні лісівники» Сумського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Сумської області;
21. Калуш Наталії Віталіївни, педагогу Центру розвитку і творчості дітей та юнацтва Колківської селищної ради Маневицького району Волинської області;
22. Мороз Надії Дмитрівни, вчителю біології загальноосвітньої школи I-III ступенів м. Берестечко Горохівської районної державної адміністрації Волинської області;
23. Миколюк Людмилі Сергіївни, вчителю природознавства Білківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Дашівської селищної ради Іллінецького району Вінницької області;
24. Мочоброді Олені Євгеніївни, вчителю географії загальноосвітньої школи I-III ступенів ім. В.К.Липинського с.Затурці Локачинського району Волинської області;
25. Глухоті Наталії Григорівни, вчителю географії та біології Хрінівської філії Іллінецької загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 Іллінецької міської ради Вінницької області;
26. Брацьо Марії Петрівни, вчителю біології Лешнівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Бродівської районної ради Львівської області;

27. Борматовій Вікторії Володимирівні, керівнику гуртка «Юні друзі природи» еколого-натуралістичного відділу Комунального закладу «Центр позашкільної освіти» Мелітопольської міської ради Запорізької області;
28. Гаркавенко О.В., керівнику гуртка «Людина та довкілля» Енергоградарського центру туризму, краєзнавства та спорту Енергодарської міської ради Запорізької області;
29. Попротському С.М., керівнику гуртка «Природа рідного краю» Енергоградарського центру туризму, краєзнавства та спорту Енергодарської міської ради Запорізької області;
30. Фоміч Наталії Іванівні, керівнику учнівського лісництва «Дубок» Комунального позашкільного навчального закладу «Голопристанський міський центр дитячої та юнацької творчості» Херсонської області».
31. Дацишиній Людмилі Петрівні, педагогу Кунинської загальноосвітньої школи І-ІІ ступенів Здолбунівського району Рівненської області.
32. Добриднік О.А., педагогу Орлівської загальноосвітньої школи І ступеня Сарненського району Рівненської області.

**Директор НЕНЦ,
доктор педагогічних наук,
професор**

В. В. Вербицький